

MOLAS, Pere; CAZENEUVE, Xavier (coord.). *Els gremis de Barcelona*. Barcelona: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, 2018, Barcelona Quaderns d'Història, 42. 322 pàgs. i ils.[16,5 x 24].

Les jornades celebrades del 12 al 14 d'abril de 2016 a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona van servir per actualitzar els coneixements sobre les corporacions d'oficis municipals. El volum s'estructura en quatre apartats: 1-historiografia i fonts; 2-societat gremial; 3- col·legis, confraries, gremis; 4-la memòria dels gremis.

El primer apartat està format per l'aportació de Ramon GRAU que tracta sobre la historiografia publicada sobre els gremis, des de la publicació de l'obra d'Antoni de Capmany que en el seu moment va suposar una important aportació. A continuació hi ha un treball d'Àngels BUSQUETS que conté un inventari de fonts escrites que es troben disperses. El segon apartat consta de set estudis, alguns concreten aspectes sobre la mateixa confraria i altres esmenten la participació d'aquestes en el govern: Jaume RIERA es refereix a l'evolució de les confraries i sobretot als orígens del fenomen corporatiu, que en un primer moment tenia una finalitat religiosa. Eduard JUNCOSA revisa la participació dels menestrals en el govern de la ciutat durant l'edat mitjana; a continuació Jaume DANTÍ esmenta la participació de les corporacions en el govern durant els ss. XVI i XVII. Josep CAPDEFERRO incideix en els aspectes de puresa de sang als seus membres en col·legis i confraries d'oficis per poder exercir la seva feina; sobretot desenvolupades per advocats, metges i apotecaris que s'agrupaven en corporacions i no en confraries. Xavier TORRES compara aspectes de les confraries devocionals. Pere MOLAS observa la projecció social dels gremis i finalment Àngels SOLÀ incideix en els canvis que hi va haver durant el s. XIX que van fer transformar els sistema gremial en un sistema lliberal; mostra l'activitat d'impressors i velers.

El tercer apartat és el més ampli i recull onze treballs, sobre sectors gremials concrets i s'esmenten aspectes relatius a l'obtenció de les ordenances, seus gremials, jerarquia interna, examens d'ingrés, sistemes de govern dels gremis; alguns dels estudis estan més vinculats a l'etapa medieval i altres a la moderna. El primer, basat en els especiers-apotecaris ha estat redactat per Carles VELA. A continuació Marià HISPANO aprofundeix en els procuradors dels tribunals a partir del s. XVIII i fins a l'actualitat. Albert ESTRADA-RIUS comenta el col·legi d'obers i moneders de la Seca Reial, tot i que no era un gremi, sinó que estava format pel personal de la Casa de la Moneda. Francisco MARTÍNEZ HOYOS descriu els mestres de cases, Rosa M. CREIXELL els fusters del set-cents, Lluïsa AMENÓS els obrers de la indústria del ferro, Isabel de LA FUENTE els argenters, Sílvia CAÑELLAS els vitrallers, M. Carmen RIU els ceramistes, Rosa M. GREGORI els llibreters, Víctor MATA els velers i velluters.

Tot i que es va presentar una ponència a càrrec de Josep BRACONS sobre les fonts materials de les corporacions que es conserven al Museu d'Història de la Ciutat, aquesta no consta publicada. I es tanca el volum amb un quart apartat format pel treball

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (juliol 2018)

d'Albert CUBELES i Xavier CAZENEUVE sobre la presentació dels gremis a la trama urbana de Barcelona.

Cal esmentar la gran diversitat i varietat de confraries que hi va haver, tot i que el volum incideix en les relacionades amb la pràctica artesanal i el desenvolupament de tasques vinculades a la vida quotidiana i la cultura.

IHE

(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Las jornadas celebradas del 12 al 14 de abril de 2016 en el Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona sirvieron para actualizar los conocimientos sobre las corporaciones de oficios municipales. El volumen se estructura en cuatro apartados: 1-historiografía y fuentes; 2-sociedad gremial; 3-colegios, cofradías, gremios; 4-la memoria de los gremios.

El primer apartado está formado por la aportación de Ramon GRAU que trata sobre la historiografía publicada sobre los gremios, desde la publicación de la obra de Antoni de Capmany que en su momento supuso una importante aportación. A continuación hay un trabajo de Àngels BUSQUETS que contiene un inventario de fuentes escritas que se encuentran dispersas. El segundo apartado consta de siete estudios, algunos concretan aspectos sobre la misma cofradía y otros mencionan la participación de éstas en el gobierno: Jaume RIERA se refiere a la evolución de las cofradías y sobre todo a los orígenes del fenómeno corporativo, que en un primer momento tenía una finalidad religiosa. Eduard JUNCOSA revisa la participación de los menestrales en el gobierno de la ciudad durante la edad media; a continuación Jaume DANTÍ menciona la participación de las corporaciones en el gobierno durante los ss. XVI y XVII. Josep CAPDEFERRO incide en los aspectos de pureza de sangre en los miembros de colegios y cofradías de oficios para poder ejercer su profesión, sobre todo estas prioridades fueron desarrolladas por abogados, médicos y farmacéuticos que se agrupaban en corporaciones y no en cofradías. Xavier TORRES compara aspectos de las cofradías devocionales. Pere MOLAS observa la proyección social de los gremios y finalmente Àngels SOLÀ incide en los cambios que hubo durante el s. XIX que transformaron el sistema gremial en un sistema liberal; muestra la actividad de impresores y veleros.

El tercer apartado es el más amplio y recoge once trabajos, sobre sectores gremiales concretos y se mencionan aspectos relativos a la obtención de las ordenanzas,

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (juliol 2018)

sedes gremiales, jerarquía interna, exámenes de ingreso, sistemas de gobierno de los gremios; algunos estudios se encuentran más vinculados a la etapa medieval y otros a la moderna. El primero, basado en los especieros-farmacéuticos ha sido redactado por Carles VELA. A continuación Marià HISPANO profundiza en los procuradores de los tribunales a partir del s. XVIII y hasta la actualidad. Albert ESTRADA-RIUS comenta el colegio de obreros y monederos de la Seca Real, a pesar de que no consistía en un gremio, sino que se hallaba formado por el personal de la Casa de la Moneda. Francisco MARTÍNEZ HOYOS describe los maestros de casas, Rosa M. CREIXELL los carpinteros del setecientos, Lluïsa AMENÓS los obreros de la industria del hierro, Isabel de LA FUENTE los argenteros, Silvia CAÑELLAS los fabricantes de vidrieras, M. Carmen RIU los ceramistas, Rosa M. GREGORI los libreros, Víctor MATA los veleros y fabricantes de terciopelo.

A pesar de que Josep BRACONS presentó una ponencia sobre las fuentes materiales de las corporaciones que se conservan en el Museu d'Història de la Ciutat, ésta no consta publicada. Y se cierra el volumen con un cuarto apartado formado por el trabajo de Albert CUBELES y Xavier CAZENEUVE sobre la presentación de los gremios en la trama urbana de Barcelona.

Debemos mencionar la gran diversidad y variedad de cofradías que hubo, a pesar de que el volumen incide en las relacionadas con la práctica artesanal y el desarrollo de tareas vinculadas a la vida cotidiana y a la cultura.

IHE
(Secretaria de la revista)